

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัยที่เสนอในบทนี้ ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของการวิจัย สมมติฐานของการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด ผู้บริหารสำนักงานการประถมศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ในเขตการศึกษา 12 ที่มีต่อรูปแบบการบริหารการประถมศึกษาจังหวัดโดยคณะกรรมการ
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด ผู้บริหารสำนักงานการประถมศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ในเขตการศึกษา 12 เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของรูปแบบการบริหารการประถมศึกษาจังหวัดโดยคณะกรรมการ

สมมติฐานของการวิจัย

ความคิดเห็นของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด ผู้บริหารสำนักงานการประถมศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ในเขตการศึกษา 12 เกี่ยวกับรูปแบบการบริหารการประถมศึกษาจังหวัดโดยคณะกรรมการ แตกต่างกัน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากร

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำแนกเป็น 3 กลุ่ม คือ
  - 1.1 คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดในเขตการศึกษา 12 ยกเว้นผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด มีจำนวนประชากร 98 คน ใช้ประชากรทั้งหมดในการตอบแบบสอบถาม

1.2 ผู้บริหารสำนักงานการประถมศึกษาในเขตการศึกษา 12 มีจำนวนประชากร 60 คน ใช้ประชากรทั้งหมดในการตอบแบบสอบถาม

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดในเขตการศึกษา 12 มีประชากรทั้งหมด 1,991 คน ใช้กลุ่มตัวอย่างประชากรในการตอบแบบสอบถามจำนวน 322 คน โดยใช้วิธีการหากกลุ่มตัวอย่างประชากรตามขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างประชากร จากตารางขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie และ Morgan (1970 : 608) ได้กลุ่มตัวอย่างประชากรที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษา 322 คน จากประชากร 1,991 คน

ขั้นที่ 2 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างประชากรในแต่ละจังหวัดตามสัดส่วนจำนวนโรงเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาดของโรงเรียนขนาดเล็กสุด ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่และขนาดใหญ่สุด แต่เนื่องจากสภาพของโรงเรียนขนาดเล็กและเล็กสุด กับขนาดใหญ่และใหญ่สุด ไม่แตกต่างกันมากนักในการวิจัยครั้งนี้จึงแบ่งเป็น 3 ขนาด ดังนี้

โรงเรียนขนาดเล็ก หมายถึงโรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ 359 คนลงมา

โรงเรียนขนาดกลาง หมายถึงโรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ 360 - 719 คน

โรงเรียนขนาดใหญ่ หมายถึงโรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ 720 คนขึ้นไป

(สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2528 : 14)

ขั้นที่ 3 สุ่มโรงเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากรในแต่ละขนาดตามจำนวนที่ระบุไว้ในแต่ละจังหวัด โดยวิธีสุ่มแบบง่าย

จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้ง 3 กลุ่ม มีรายละเอียดดังปรากฏตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากรของผู้บริหารการประถมศึกษา จำแนกตามจังหวัด

ที่	จังหวัด	ประชากร						กลุ่มตัวอย่างประชากร						รวม
		คณะกรรมการ การประถมศึกษา	ผู้บริหาร สำนักงาน	ผู้บริหารสถานศึกษา				คณะกรรมการ การประถมศึกษา	ผู้บริหาร สำนักงาน	ผู้บริหารสถานศึกษา				
				เล็ก	กลาง	ใหญ่	รวม			เล็ก	กลาง	ใหญ่	รวม	
1.	ฉะเชิงเทรา	14	10	291	33	7	331	14	10	47	5	1	53	77
2.	ปราจีนบุรี	14	14	502	76	6	584	14	14	81	12	1	94	122
3.	ชลบุรี	14	11	275	40	5	320	14	11	45	6	1	52	77
4.	ระยอง	14	7	206	19	5	230	14	7	33	3	1	37	58
5.	จันทบุรี	14	7	212	13	4	229	14	7	34	2	1	37	58
6.	ตราด	14	6	123	5	4	132	14	6	19	1	1	21	41
7.	นครนายก	14	5	156	8	1	165	14	5	25	2	1	28	47
	รวม	98	60	1,765	194	32	1,991	98	60	284	31	7	322	480

2. กลุ่มตัวอย่างประชากรสำหรับการสัมภาษณ์ ใช้วิธีการหากกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

2.1 จัดจังหวัดในเขตการศึกษา 12 ตามการจำแนกขนาดจังหวัดของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติเป็น 2 ขนาด คือจังหวัดขนาดเล็กและขนาดกลาง (2524 : 88) และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย ให้ได้จังหวัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ขนาดละ 1 จังหวัด รวม 2 จังหวัด

2.2 ใช้คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดรวมทั้งผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากรสำหรับการสัมภาษณ์ ประมาณร้อยละ 25 ซึ่งเท่ากับ 26.25 คน (ประกอบ วรรณสุด 2525 : 10) และเพื่อประโยชน์ของการวิจัยครั้งนี้จึงใช้กลุ่มตัวอย่างประชากรสำหรับการสัมภาษณ์ จำนวน 30 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

1. แบบสอบถาม
2. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

แบบสอบถาม ใช้สำหรับคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด ผู้บริหารสำนักงานการประถมศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษา แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสำรวจรายการ

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารการประถมศึกษาจังหวัดโดยคณะกรรมการในเรื่อง ขนาด สัดส่วน การได้มา วาระการดำรงตำแหน่ง คุณสมบัติและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด เป็นแบบสำรวจรายการและคำถามปลายเปิด

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของรูปแบบการบริหารการประถมศึกษาจังหวัดโดยคณะกรรมการ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าและคำถามปลายเปิด

แบบสัมภาษณ์ ใช้สำหรับคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด แบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความเหมาะสมของอำนาจหน้าที่ ความสำเร็จ ข้อดีข้อเสีย คุณสมบัติของคณะกรรมการ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปรับปรุงรูปแบบการบริหารการประถมศึกษาจังหวัด โดยคณะกรรมการ

ขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์

แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองโดยมีขั้นตอนในการดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา บทความทางวิชาการและงานวิจัยต่าง ๆ เกี่ยวกับการบริหาร โดยคณะกรรมการ

2. นำแนวจากการศึกษามาสร้างแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ โดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา ให้ครอบคลุมเนื้อหา ขนาด สัดส่วน การได้มา วาระการดำรงตำแหน่ง คุณสมบัติ และอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานโดยรูปแบบคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด

3. นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ไปตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาและความถูกต้องเหมาะสมของส่วนภาษาที่ใช้ โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 ท่าน คือ

3.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย ตันติเมธ อาจารย์ประจำภาควิชาบริหาร การศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐนิภา กุปรัตน์ อาจารย์ประจำภาควิชาบริหาร การศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3.3 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เถรยอด อาจารย์ประจำภาควิชาบริหาร การศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3.4 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ อาจารย์ประจำภาควิชาบริหาร การศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3.5 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประกอบ กุปรัตน์ อาจารย์ประจำภาควิชา อุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3.6 อาจารย์แฉ่ง สัตราพันธ์ รองเลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

3.7 อาจารย์ ดร.กมล ภูประเสริฐ ผู้อำนวยการกองวิชาการ สำนักงาน คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

4. นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการพิจารณาตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว มาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

5. นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างประชากรในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. ทำหนังสือถึงผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดและหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ ในเขตการศึกษา 12 เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามและแจกแบบสอบถามให้แก่กลุ่มตัวอย่าง

2. ข้อมูลจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือถึงผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดและหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ ด้วยตนเองและทางไปรษณีย์ เพื่อแจกแบบสอบถามให้แก่คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด ผู้บริหารสำนักงานการประถมศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ขอให้เจ้าหน้าที่ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอำเภอ/กิ่งอำเภอ รวบรวมแบบสอบถามคืนผู้วิจัยทางไปรษณีย์ ซึ่งจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืนปรากฏตามรายละเอียดในตารางที่ 2

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของแบบสอบถามที่ส่งและรับคืนของผู้บริหารการประถมศึกษา จำแนกตามจังหวัด

จังหวัด	คณะกรรมการการประถมศึกษา			ผู้บริหารสำนักงานประถมศึกษา			ผู้บริหารสถานศึกษาประถมศึกษา			รวม		
	ส่ง	รับคืน	ร้อยละ	ส่ง	รับคืน	ร้อยละ	ส่ง	รับคืน	ร้อยละ	ส่ง	รับคืน	ร้อยละ
ฉะเชิงเทรา	14	10	71.43	10	8	80.00	53	51	96.22	77	69	89.61
ปราจีนบุรี	14	14	100.00	14	13	92.85	94	90	95.74	122	117	95.90
ชลบุรี	14	10	71.43	11	8	72.72	52	48	92.30	77	66	85.71
ระยอง	14	11	78.57	7	6	85.71	37	32	86.48	58	49	84.48
จันทบุรี	14	11	78.57	7	7	100.00	37	30	81.08	58	48	82.75
ตราด	14	10	71.43	6	5	83.33	21	20	95.23	41	35	85.36
นครนายก	14	14	100.00	5	5	100.00	28	27	96.42	47	46	97.87
รวม	98	80	81.63	60	52	86.67	322	298	92.55	480	430	89.58

ตารางที่ 2 ในจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งสิ้น 480 ฉบับ ได้รับคืนมาเป็นฉบับที่สมบูรณ์และใช้ในการวิเคราะห์ทั้งหมด จำนวน 430 ฉบับ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 89.58 แยกเป็นแบบสอบถามจากคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด 80 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 81.63 ผู้บริหารสำนักงานการประถมศึกษา 52 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 86.67 และผู้บริหารสถานศึกษา 298 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 92.55

3. ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยไปสัมภาษณ์คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด 2 ชุด รวมจำนวนทั้งสิ้น 30 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าไค-สแควร์ การวิเคราะห์ค่า ANOVA ซึ่งมีรายละเอียดในการวิเคราะห์ ดังนี้

แบบสอบถาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลแสดงสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้บริหารการประถมศึกษาที่มีต่อรูปแบบการบริหารการประถมศึกษาจังหวัดโดยคณะกรรมการ วิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ และทดสอบความแตกต่างของความเห็นโดยใช้ค่าไค-สแควร์ (χ^2) ซึ่งใช้ค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ส่วนคำถามแบบปลายเปิดซึ่งอยู่ตอนท้ายของคำถามแต่ละข้อจะใช้วิธีหาค่าความถี่

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของรูปแบบการบริหารการประถมศึกษาจังหวัดโดยคณะกรรมการ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบประมาณค่าวิเคราะห์โดยการกำหนดน้ำหนักให้ระดับของปัญหาเป็นคะแนน ดังนี้

มีปัญหามาก	น้ำหนักคะแนนเท่ากับ 3
มีปัญหปานกลาง	น้ำหนักคะแนนเท่ากับ 2
มีปัญหาน้อย	น้ำหนักคะแนนเท่ากับ 1
ไม่มีปัญหา	น้ำหนักคะแนนเท่ากับ 0

แล้วหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพื่อประโยชน์ในการแปลความหมายของข้อมูล จึงกำหนดช่วงคะแนนเฉลี่ยให้มีความหมาย ดังนี้

2.51 - 3.00	หมายถึง	มีปัญหามาก
1.51 - 2.50	หมายถึง	มีปัญหามากปานกลาง
0.51 - 1.50	หมายถึง	มีปัญหาน้อย
0.00 - 0.50	หมายถึง	ไม่มีปัญหา

แล้วเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารการประถมศึกษาระหว่างกลุ่ม โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ถ้า F ที่ได้จากการวิเคราะห์ ANOVA มีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จะเปรียบเทียบค่าแตกต่างของค่าเฉลี่ยตามวิธีของ เซฟเฟ

สถิติที่ใช้

$$1. \text{ การอยุ่ละ} = \frac{\text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในข้อนั้น} \times 100}{\text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด}}$$

$$2. \text{ ค่าเฉลี่ย } (\bar{x}) \quad \text{ใช้สูตร} \quad \bar{x} = \frac{\sum fx}{N}$$

เมื่อ $\bar{x}$ = ค่าเฉลี่ย

$$\sum fx = \text{ผลรวมของผลคูณระหว่างคะแนนกับความถี่}$$

$$N = \text{จำนวนกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งหมด}$$

3. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ใช้สูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum fx^2}{N} - \left(\frac{\sum fx}{N}\right)^2}$$

เมื่อ S.D. = ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum fx$ = ผลรวมของผลคูณระหว่างคะแนนกับความถี่

$\sum fx^2$ = ผลรวมของผลคูณระหว่างคะแนนยกกำลังสองกับความถี่

N = จำนวนกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งหมด

(ประกอบ วรรณสูตร 2525 : 84)

4. ค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ย จากการวิเคราะห์ความแปรปรวน ANOVA

$$\text{ใช้สูตร } F = \frac{(M_1 - M_2)^2}{MS_w \left(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2}\right) (k-1)}$$

เมื่อ F = สัดส่วนของความแปรปรวน

M_1 = มัชฌิมเลขคณิตของกลุ่มที่ 1

M_2 = มัชฌิมเลขคณิตของกลุ่มที่ 2

MS_w = ความแปรปรวนภายใน

n_1 = จำนวนตัวอย่างประชากรกลุ่มที่ 1

n_2 = จำนวนตัวอย่างประชากรกลุ่มที่ 2

k = จำนวนกลุ่ม

(ประกอบ วรรณสูตร 2525 : 201)

5. ค่าไค-สแควร์ (χ^2)

$$\text{ใช้สูตร } \chi^2 = \left[\frac{(f_o - f_e)^2}{f_e} \right]$$

เมื่อ $\chi^2 =$ ค่าไค-สแควร์

$f_o =$ ความถี่จริง

$f_e =$ ความถี่ที่คาดหวัง

(ประกอบ ธรรมนูญ 2525 : 143)

แบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 1 ข้อมูลแสดงสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์ วิเคราะห์โดยใช้การย่อยละ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความเหมาะสมของอำนาจหน้าที่ ความสำเร็จ ข้อดีข้อเสีย คุณสมบัติของคณะกรรมการ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารการประถมศึกษาจังหวัดโดยคณะกรรมการ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา เพื่อจัดหมวดหมู่ แล้วเรียงลำดับจากความถี่มากไปหาน้อย และหาการย่อยละ

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย